

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303. Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Нью-Йорку (212) 227-4125. УНСоюзу: (201) 451-2200, з Нью-Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251.

РІК LXXXII Ч. 216. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, ВІСІРОК, 18-ГО ЛИСТОПАДА 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 18, 1975 No. 216. VOL. LXXXII.

НЬЮ ЙОРКСЬКА ОКРУГА УНС ВІДБУЛА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИРАДИ

Нью-Йорк, (в.л.). — В п'ятницю, 14-го листопада, тут у приміщенні Українського Національного Дому відбулися організаційні наради нью-йоркської Округи УНСоюзу з участю виконавчих урядовців і 30-х представників Відділів УНС Нью-Йорку і околиць. Головний Уряд репрезентували на цих нарадах — головний передсідник Йосип Лисогір, заступник головного передсідника д-р Іван О. Філіс, заступниця головного передсідника пані Марія Душник, головний організатор Степан Гавриш, і головний контролер мгр Іван Винник. Присутній був також обласний організатор Василь Ореховський.

Наради відкрили і ними проводила голова Округи Комітету Відділів УНС Микола Хомачук, який після привітання головних урядовців і присутніх попросив до слова головного організатора Степана Гавриша, бо основною метою зборів були організаційні справи Округи, особливо важливі в цьому році, бо до виконання організаційної квоти Округи бракує ще приблизно 120 членів, що їх пообіцяли організувати до кінця року секретарі й інші урядовці Відділів. Доброю нагодою для пожелання організаційної праці є запланований Округним Комітетом УНС банкет для вшанування заслужених союзовців, який має відбутися 6-го грудня к.р. і до того свята урядовці Округи і Відділів підготу-

ються, щоб на цій урочистості передати представникам Головного Уряду боючі 100 апликацій нових членів. Головний організатор подав до відома, що досі до УНСоюзу зорганізовано 2.363 членів на суму 5,116,500 доларів і треба ще придбати боючі 1.200 членів, щоб хоч частинно осягнути намічену мету.

Головний передсідник Йосип Лисогір інформував про організаційні справи, про Будівлю УНС, інвестиції, Видвигнуто та про суспільно-громадську і частинно політичну працю, в якій він особисто й інші члени Екзекутивні УНС беруть участь, зокрема в підготовці святкувань 200-річчя Американської (Закінчення на стор. 4-й)

В ТОРОНТІ ПОМЕР РЕД. ОЛЕКСАНДЕР МОХ

Торонто, Канада. — З Торонто інформують, що тут в суботу, 15-го листопада ц.р. о год. 11-й вечором помер несподівано на 75 році життя відомий письменник, критик і редактор українських часописів св.п. Олександр Мох.

Панахиди відправлялись в понеділок і вівторок, 17 і 18 листопада в похоронно заведенні Кардинала в Торонто, а похорон заповіджений на середу, 19-го листопада за церквою св. Миколая. Покійний осиротів дружиною Іванку і дочку Марусю з мужем і трьома дітьми.

Українська молодь і американська морська піхота посадять в Балтиморі пропам'ятне дерево

Балтимор (ВС). — В найближчу неділю, 23-го листопада ц.р., Українська Студентська Громада Балтимору в Меріленді, при співучасті Пласту і СУМА, посадить спільно з відділом американської морської піхоти о 1-й годині по полудні в міському Парку Студентів дерево для відзначення 200-річчя 3-днівних Стейтів Америки і 200-річчя існування американської морської піхоти як і 100-річчя Українського Поселення. Програма супроводитиме внесення зоряного і блакитно-жовтого прапорів, відспівання американського і українського національних гімнів, мис-

тецькі точки і привітти від Управи міста, міського і стейтового Комітетів 200-річчя Америки, як рівнож балтиморського Відділу УККА і місцевого Українського Комітету 200-річчя Америки. Як інформують Ліда Сушко, голова Української Студентської Громади Балтимору, Українська Студентська Громада одержала листа від стейтового мерілендського Комітету 200-річчя, в якому цей Комітет дає їм своє урядове призначення за цей їхній проект і повідомляє, що проект Української Студентської Громади Балтимору буде втягнений у Листу Призначень, що їх цей Комітет апробував.

На Союзівці відбулися першості УСЦАК настільного тенісу

Учасники змагань за Першості УСЦАК в настільному тенісі на Союзівці 15 і 16-го листопада 1975.

Союзівка. — Крім популярних вже тенісних турнірів і плавальних змагань, які кожного літа притягають сотні українських спортсменів Америки і Канади, які виховно-відпочинкова оселя УНСоюзу стала місцем відродження українського настільного тенісу, гостюючи минулої суботи і неділі, 15 і 16 листопада, турнір за індивідуальні першості Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК), в якому взяло участь 26 змагунів і змагунків. Тур-

нір відбувся з ініціативи Богдана Миядюка, ланковорів настільного тенісу УСЦАК, при тісній співпраці пластового куреня "Червона Каліна", який був господарем змагань, Союзівки і її управителя Володимира Кіаса, та УНСоюзу, який уфундував трофеї для переможців і фіналістів в чотирьох групах. Перша рунда змагань в суботу в спільній групі чоловіків і юніорів проходила системою кожний з кожним (Закінчення на стор. 4-й)

ПРОФЕСОРИ, АЛЮМНИ І ФУНДАТОРИ УВУ ВІДБУЛИ В НЬЮ ЙОРКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Нью-Йорк (Н.Н.). — Запроваджена ще у вересні ц.р. наукова конференція професорів, алюмінів і Фундації Українського Вільного Університету відбулася тут в суботу, 8-го листопада, у великій залі Пластового Дому. Конференцію відкрив директор Делегатури проф. д-р Василь Лев, повідомляючи, що ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів не міг прийти до ЗСА з огляду на важливі справи, пов'язані з Університетом у Мюнхені. Через несприятливість Ректора, Управа Асоціації Українських Професорів Америки відікакала свої наради, що мали відбутися в неділю, 9-го листопада під проводом голови проф. Миколи Степаненка. До почесної президії конференції, крім проф. Андрюшкова і проф. д-ра В.

Лева, запрошено ред. Івана Кедрина-Рудницького, голову Союзу Українських Журналістів, проф. д-ра Антона Рудницького, голову Співтовариства Українських Музикологів та Івана Вуртика, голову Фундації УВУ. Наукова конференція складалася з двох частин: Франкознавства та філології і точних наук. Першою частиною проводив проф. Степан Чорний, другою — проф. Леонід Рудницький. Секретарювали: д-р Анна Войчук та д-р Василь Вергун. Першою частиною доповіді започатковано ювілейні святкування Івана Франка (1856 - 1916 - 1976). Вільні Франківські святкування відбудуться в наступному (Закінчення на стор. 4-й)

МІЖ ЗСА І ФРАНЦІЄЮ ДИШЛО ДО ПОРОЗУМІННЯ ЩОДО МОНЕТАРНОЇ ВИМІНИ

Париж. — У неділю, 16 листопада, під час 3-денної верхньої економічної конференції 6-ох індустриальних країн, яка проходила тут у Шато де Рамбویه вже від минулої суботи, прийшло до компромісного порозуміння між ЗСА та Францією щодо ставки монетарної виміни. Президент Джеймс Форд, який бере участь в цій конференції разом з французьким президентом Валерієм Жіскаром д'Естеєм, британським прем'єр-міністром Гаролдом Вілсоном, західнонімецьким канцлером Гельмголом Шмідом, італійським прем'єр-міністром Альдо Мором та японським прем'єром Такеїо Мікі, у неділю також заклали нові інвестиції в розвиток нових джерел енергії в Америці, а за це країни одержували частину енергетичної продукції. Щодо ставки монетарної виміни, то американські речники повідомляють, що хоча ЗСА не погодилися на вимо-

гу Франції, щоб були встановлені точні ставки щодо виміни долара та грошей інших країн, то відтепер центральні банки 6-ох країн матимуть дещо більше право контролювати різницю виміни на випадок раптових і непередбачених змін, ніж мали досі. Таким чином прийшло до компромісу між Францією, яка вимагала точні означення ставок виміни, та Америкою, яка хоче, щоб вартість долара могла змінюватися згідно із змінами в світовій економічній ситуації. Енергетична проблема була головною темою промови президента Форда в неділю, 16 листопада. Він не тільки закликав представників 5-ох інших держав робити фінансові інвестиції в розвиток нових джерел енергії в Америці, а за це країни одержували частину енергетичної продукції. Щодо ставки монетарної виміни, то американські речники повідомляють, що хоча ЗСА не погодилися на вимо-

НЕДАВНІ СОВЕТСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ-ЖИДИ ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ ЧОРНОВОЛА

СТУС ПОРАНИЛИ В ТАБОРІ, ЛІСОВИЙ ПОКАРАНИЙ, ГОРОДЕЦЬКИЙ ПЕРЕВЕЗЕНИ ДО ВЛАДИМИРСЬКОЇ ТЮРМИ

Нью-Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Заході продісталися нові вістки про ситуацію українських в'язнів в концтаборах ССРСР. Поета Василя Стуса, що був заарештований в січні 1972 року і засуджений на 5 років таборів і 3 роки заслання, важко поранили в липні 1975 року на третьому таборовому пункті в Мордовії. Його поранення колішній фашистський колаборант Сидельников. Стуса перевезли до таборової лікарні. Василь Лісовий, колішній співробітник Інституту філософії Академії Наук УССР, заарештований 1972 року і засуджений на 7 років таборів і 3 роки заслання, був покараний таборовою адміністрацією в липні 1975 року на 6 місяців таборового ізолятора (ШЗО — штрафний ізолятор). Юрій Городецький, укра-

їнський політичний в'язень, перебув 72 дні в таборній тюрмі. Після цього його перевезли до Владимирської тюрми. Є також вістка про посилене релігійне переслідування в Україні. При кінці літа ц.р. у Хмельницькій області покарали Марію Іванівну Власюк за те, що молила, вона виховувала своїх дітей в релігійному дусі. Марія Власюк належить до секти адвентистів. Її позбавили правління власними дітьми. Продовжуються також антижидівські репресії. В Одесі засудили на 2 роки у в'язнення Лева Ройборда за те, що він, молячись, ставив спротив під час арешту. В Харкові засудили на 3 роки Олександра Слінича, бо він не зголосився до війська. З цієї причини 6 червня ц.р. заарештували в Києві Якова Винарова.

Вячеслав Чорновол

НА ЗАХИСТ ВЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

Ми, недавні політичні в'язні, свреї (жиди), які відбули в ССРСР строк у в'язненні за бажання виїхати в Ізраїль, бажамо привертнути увагу громадськості до положення нашого друга Вячеслава Чорновола, багатовідомого українського політв'язня, журналіста Вячеслава Чорновола. В одержаному від них з Ізраїля листі багатомовно сказано:

більше: близьке знайомство привело нас до відкриття дивної спільності наших духовних долів і тих шляхів національного відродження, якими ідуть сьогодні молоді представники жидівської і української інтелігенції.

„Нам, жидам, які прагнуть виїхати до своєї історичної батьківщини в Ізраїль і які за це осуджені советським судом, близькі сподівання національно-мислєвчих українців, зрозуміли їх мотиви і надії, біль їх рідних і близьких. В річницю арешту цих людей ми висловлюємо протест, вимагаємо їх звільнення". — цими словами звернувся жидівський політв'язні до Верховної Ради ССРСР 12-го січня 1974 року, оголошуючи голодівку солідарності з українцями.

Справа не тільки в тому, що, спільно змагаючись на тяжких таборових роботах і ділячись мізерною арештантською їжею, в холодних карцерах і спільних голодівках протесту ми стали полюдомою дружиною і близькі одні до одних. Сталося щось

середньовіччя методи у відношенні до своїх громадян викликають презирство у людей на Заході і ці способи можна цілком сміло порівняти до методів гітлерівської Німеччини". Протестні листи на адресу голови Президії Верховної Ради ССРСР Ніколая Подгорного переслали вже 33 Нобелівські лауреати, протестуючи проти поведінки советського уряду супроти їхнього колеги. Листи з протестами на адресу Леоніда Брежнєва і советської амбасаді у Вашингтоні переслали також численні американські вчені і культурні діячі, а також організації і робітничі юнії.

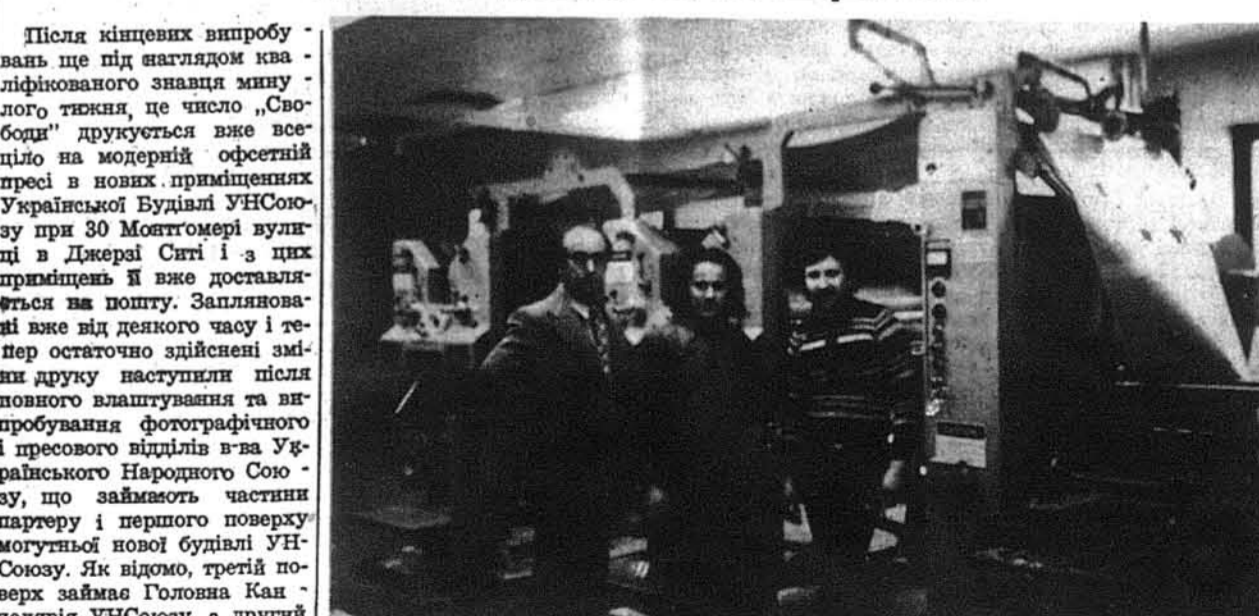
Понад 100.000 португальців демонстрували в Лісбоні

Лісбона, Португалія. — Від часу революції в Португалії в квітні 1974 р. столиця країни, Лісбона, не була так переповнена народом, як в неділю, 16-го листопада ц.р., в часі великої протиурядової демонстрації, що її організували Комуністична партія та інші ліві угруповання, які від самого початку співпрацюють з комуністами. Антиурядову демонстрацію організував від того, щоб показати силу лівих, з якими, молячись, повинен рахуватися кожний уряд і від яких залежить чи уряд вдержиться при владі. Понад 100.000 демонстрантів, які заповнили величезну площу біля Парляменту і прилегли вулиці, домогалися уступлення прем'єр-міністра Жозе Пінгеїро де Азеведо і передавання вла-

Засуджують советське відношення до Сахарова

Вашингтон. — Майже вся американська преса гостро зареагувала на відмову советського уряду видати академікові Андрєєві Сахарову вїздуві візу до Осло, де він хотів особисто відібрати призначену йому Нобелівську нагороду миру на окремій церемонії, яка відбудеться 10-го грудня ц.р. Газета „Дж Крішчмен Сасєс Монітор", називає відмову „зущущанням над людністю і кпинням над підписаною в Гельсінках 35 державами Декларцією, яка забезпечує за одиницею, групою людей і народами свободу руху і зв'язків". Газета відмічує, що „стосовані Советським Союзом

„СВОБОДА" ВНЕ ДРУКУЄТЬСЯ НА ВЛАСНІЙ ОФСЕТНІЙ ПРЕСІ В НОВИХ ПРИМІЩЕННЯХ

Після кінцевих випробувань ще під наглядом кваліфікованого знавця минуло тижня, це число „Свободи" друкується вже все ціло на модерній офсетній пресі в нових приміщеннях Української Будівлі УНСоюзу при 30 Монтгомері вулиці в Джерзі Сіті і з цих приміщень її вже доставляється на пошту. Запалювані вже від деякого часу і тепер остаточно здійснені зміни друку наступили після повного влаштування та випробування фотографічного і пресового відділів в-ва Українського Народного Союзу, що займають частини партеру і першого поверху могутньої нової будівлі УНСоюзу. Як відомо, третій поверх займає Головна Канцелярія УНСоюзу, а другий поверх займає редакція, адміністрація і канцарія „Свободи", які ще тимчасово перебувають в дотеперішніх приміщеннях, в яких ще деякий час — місяць — два — працюватиме також складальний відділ друкарні, поступово переходячи із лінійного складу на компютор.

Нова офсетна преса, яку закупив УНСоюз для „Свободи" коштом майже 70,000 доларів, це т. зв. „Комюніті Офсет-прес", відомої фірми Госс, яка друкує 15,000 примірників на годину та

можє друкувати кожну кількість сторінок, в залежності від кількості заінстальованих „одиниць". На заінстальованій уже в „Свободі" пресі можна друкувати 4, 6 і 8 сторінок теперішнього формату. На цій пресі газета друкується фотографічним способом з плит, приготованих вповні вже у встановленому УНСоюзом в новій друкарні „Свободи" фотографічному відділі. Плитя для друку на офсетній пресі приготується із відбі-

Зустрічі українців у Швейцарії набирають міжнародного характеру

Цюрих, Швейцарія (Л.В.). — Регулярно відбуваються тут сходини наших земляків, членів Об'єднання Українців у Швейцарії. Молячись в церкві, спільний обід сталися вже доброю традицією. Та ось в змісті цих чисто родинних зустрічей почали з'являтися риси міжнародного характеру, поскільки щораз частіше прибувають на них також чужинці, зацікавлені нашими звичаями, культурою, історією. В травні цього року, наприклад, гостями українців були швайцарці, чехи, поляки. На сходинах, що відбулися 9-го листопада, — знову приїшли швайцарці, поляки, білоруси, французи. Хвилююче мовчання вшанували зібрані пам'яті недавнього померлого — поляка Казімежа Вінцєса, великого приятеля українців, брата відомого Станіслава Вінцєса, автора книжки про життя гуцулів „На високій полонині", професора Михайла Єремєєва та вчителів Ізидора Кордецького. Дією братерства з українцями продовжує дружина К. Вінцєса, пані Гальська Вінцєса - Понятовська. Вона й інші члени товариства „Коло Польське" — разом з українцями взяла активну участь в приготуванні і виконанні українських транспарентів для „Маршу мовчання", який відбувся в Цюріху 20 вересня ц.р. На закінчення останніх сходин в біжучому році зустрічались молоді українці з Франції. Приїхали вони з власними бандурами, гітарами. Вишивані сорочки та зворушливі мелодії не в одному з присутніх викликали і радість і меляхолю. Серед музикантів привертала себе увагу певний бородатий гітарист, виконуючий з незвичайною ніжністю й сердцем українські народні твори. Шкода тільки, що ніхто не представив збірним цю велику симпатичного юнака, захожаного в Україну французю Макса.

СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07306.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$24.00, на три роки — \$12.50, на 6 місяців — \$6.50. Для членів УНСОЮзу 50% з дисконтом. За кожен зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право вилучати матеріали і скорочувати надіслані матеріали, незалежно від того, чи повертає їх автор, коли автор сам не виразив застеріг, долучивши за адресою конверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07306

„Свобода” в новій штаті

Деякі з читачів спостерегли вже з кінцем минулого тижня, а сьогодні вже всі можуть побачити, що „Свобода” по'являється в новій штаті: чистий, виразний друк тексту й ілюстрації. І хоча по зовнішньому вигляді „Свобода” вже сьогодні „не пізнати”, то це ще тільки перша стадія запланованих змін, що їх тепер поступово здійснюється. На черзі буде зміна шрифтів та цілого зовнішнього оформлення, що може potrивати ще яких два-три місяці.

Очевидно, що справа не тільки в зовнішньому оформленні і вигляді. Куди важливіша суть — зміст газети. Бо, як з одного боку не матиме справжнього смаку навіть найдобріша страва, подана в неохайній посуді, так і навіть золота тарілка не додасть смаку якійсь незначній страві. Одне і друге, форма і зміст, повинні йти впарі і це власне з турботою Українського Народного Союзу відносно його публікації.

У вересні цього року сповнилося „Свободі” 83 роки безперервної появи та безперервної служби своїй організації, своїй громаді і своєму народові та їх правді і справі. Вісім десятиліть і три роки — це довгий час, але й великий шлях пройшла „Свобода” в ньому. Від складеного рукою першого числа „Свободи”, друкованого на примітивній плоскій чужій пресі, до теперішніх модерних компютерів та офсетної преси, що майже безмелесно друкує 15,000 примірників газети на годину, — це приблизно такий самий шлях, як від тієї тачки, що нею віз о. Григорій Грушка, основоположник і перший редактор „Свободи”, складені сторінки газети до чужої друкарні, до теперішнього експресу — „метролайнера”, що мчить зі швидкістю понад сто миль на годину. І цей прогрес у розвитку „Свободи” був можливий тільки завдяки тій організації, що її „Свобода” допомогла створити пізніше — Українському Народному Союзові.

Вистачить згадати, що сьогодні, як на газетних цвинтарях виростають все нові й нові могилки, особливо етнічних газет, УНСОЮзу уже інвестував у нові друкарські машини понад сто тисяч доларів і ще щонайменше яких п'ятдесят тисяч доведеться видаткувати, поки всі зміни в системі друку будуть завершені. Все це робиться з головним і єдиним бажанням — служити своїм читачам, своїй громаді і своєму народові.

На жаль, не всі наші громадяни це розуміють і оцінюють. Передплата від членів УНСОЮзу і читачів „Свободи” сьогодні покривають тільки малу частину цих горахендальних коштів, що друк газети вносить, і без доплат з каси УНСОЮзу, „Свобода”, англомовний „Український Тижневик” та дитячий журнал „Веселка”, що їх видає УНСОЮЗ, не видержали б, мабуть, і одного року. Але ці публікації могли б навіть при теперішній передплаті ще більше розвиватись і вдосконалюватись, якщо б кожен наш громадянин вважав своїм обов'язком і повинністю, також у найкращому власному інтересі, бути членом УНСОЮзу.

Не ми, інші стверджують, що „Свобода” і „Український Тижневик” є сьогодні головним джерелом інформації про життя нашої громади та про змалочина нашого народу. Також відомо, що „Свобода” є головним джерелом тих інформацій і для тих радіомовців, що передаються в Україні, отже і тим самим головним джерелом тих інформацій для українського народу.

Можна собі уявити, до якої міри „Свобода”, „Український Тижневик” та „Веселка” могли б збільшити і поліпшити цю вітальну для всіх службу, якщо б УНСОЮЗ мав сьогодні не несповна дев'яносто тисяч членів, але бодай чверть мільйона, що цілком реально і можливо.

Все це варто і треба мати на увазі в теперішній організаційній кампанії УНСОЮзу. Тільки поголовним членством в УНСОЮзі можна здійняти мрію — заповіт неперервного редактора „Свободи” с.п. д-ра Луки Машуги, який кілька місяців перед своєю смертю благав власне масовим членством в УНСОЮзі допомогти „Свободі”, „ще ширше розпустити її крила, бо чогось більшого, вартісного і впливовішого ми на цій землі вже не збудуємо”.

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА (* 26 лютого 1901 — † 25 вересня 1975)

Ірина Павликовська, донька адвоката — д-ра Івана і Павлики з Гойновців-Макухів, народилася у Львові 26 лютого 1901 р. і тут провела найкращі юнацькі і зрілі роки життя. Її батько був відомим суспільно-громадським і політичним діячем, послом до галицького союму, де українські посли, як і тек в парламенті у Відні, проводили вперту боротьбу за поділ Галичини на дві частини: українську і польську, тобто за національно-територіальну автономію, участь українців у Крайовому Відділі — уряді Галичини, поділ Крайової Шкільної Ради на дві частини, від якої залежало народне і середнє шкільництво, що до того часу була всецільно в руках поляків, рівноправність української мови в державних урядах і школах, українській університет у Львові, загальне,

ОПОЗИЦІЯ, ЯКОЇ ЗНИЩИТИ НЕ МОЖНА

„Samizdat — Voices of the Soviet Opposition”, Edited by George Saunders, Monad Press, New York — Pathfinder Press, London, 1974.

Ми подали назву книжки і видавництва, які опублікували її в минулому році. Зміст книжки творять тексти протестів совєтських інтелектуалів проти жорстокої політики совєтської влади. Матеріали для книжки зібрав та зредгував Джордж Соулдерс. Ті протести почалися уже в ранніх роках після встановлення комуністичного режиму, сягаючи років, у яких діяла опозиція під проводом Льва Троцького, а кінчаючись протестами найновішої опозиції, людей званих дисидентами.

На перший погляд, здавалось би, що все це речі знай і тому не цікаві, однак, коли візьмете названу книжку до рук і почнете читати, то знаходите в ній чимало нового та гідного уваги, не звважаючи на те, що збірник матеріалів в книжці не творить нерозривної цілості, бо тут промовляє до читача не один, а багато авторів, яких протести, звернення і заклик є розповсюджували в Совєтському Союзі підпільним способом.

Цікавим у книжці є те, що всі ті автори, як індивідуальних так і декількох збірних протестів, висловлюються незвичайно змістовно і переконуюче, а всі вони мають спільне поміж собою тільки те, що без страху морально торопять диктаторську систему Москви, розкриваючи її правдиве обличчя.

Передмова разом з інтродукцією редактора Джорджа Соулдерса займає близько 50 сторінок і тут він з повним знанням совєтської дійсності пояснює читачеві те, як постанала в Совєтському союзі опозиція і як діяла вона від самого початку встановлення комуністичної влади. Він пояснює і те, як зродилися в Совєтському Союзі видавництва „Самиздаву”, які, хоч були і давніше, то однак з успіхом діяють в Росії від 1968 р. через „Хроніку біжучих подій”, а в Україні — через „Український Вісник”.

Текст зміщений у книжці матеріалів займає понад 400 сторінок і являє собою радше збірці різних напрямків опозиції, бо опозиція до совєтської влади не є односторонньою. Вона складається із залишків більшовиків — троцькістів та їхніх послідовників, а також з інших напрямків як самого народу російського, який поневоле, так і з посеред народів, що є поневолованими. Соулдерс прекрасно орієнтується в цих складних справах і в своїй передмові інтродукції та в додаткових поясненнях вказує на кожен голос протесту в тексті книжки, подаючи відповідні інформації про авторів окремих статей і мету, до якої вони прагнуть.

Нераз нам видавалось, що граф Андрій Потоцький, який агітував з рук українського студента Миколая Січинського 12-го квітня 1908 р. Ще не прогомонила одна подія, а вже загинув український студент Адам Коцюк в 1910 р. під час заворушень і бійки між польськими та українськими студентами Львівського університету, які домагались рівноправності для української мови, українських кафедр, словом вели послідовну боротьбу за український університет. Очевидно молоденською діячів не переживала вона й раднісі хвилини під час виборів до союму та до парламенту. Ще маленькою дитиною вона відчувала горечі українського народу у приводу події під час виборів до союму в 1908 р., коли то в обіймах дружини і сестри загинув у Королівці, в Бучаччині, Марко Калганець та інші сміливі українські виборці Галичини за те тільки, що обстоювали належні виборчі права українському народові. У відповідь на зловживання польської адміністрації, тобто за збирання українських селян під час виборів, залатув свою головою намісник Галичини

денської учениці, коли то вулицями княжого міста маришували тисячі членів „Січей” і „Соколів”, зокрема приблизно 500 стрільців в односторонь, з яких більша частина була озброєна. На власні очі побачила тоді підземні очі побачила тоді підземні очі впертої, але планової, освідомі, та організаційної праці тодішнього проводу українського народу галицької вітки, що принесла блискучі виследи щойно під час розпаду Австрії в 1918 р. Тоді то прийшов закономірно 1 Листопад у Галичині, переривави влади в українській руці — без проливу крові. Правда, поляки негачиво виступили зі зброєю в руках проти молоденської української держави і так почалася польсько-українська війна за Галичину, що тягнулася до половини липня 1919 р. У тому часі молоденька Ірина була вже у восьмій класі. Закінчила своє навчання іспитом зрілості в українській державній гімназії в Станіславові в 1919 р. де її батько був тоді державним секретарем (міністром) внутрішніх справ. Як і райдухні надії леліяла тоді молоденька абітурієнтка,

НЕПОВНІСТІ ВИКОРИСТАНІ МОЖЛИВОСТІ

Можливість влаштування виставки українського мистецтва в престижному американському приміщенні є нагода, яка не часто трапляється. Тому, що в часі святкування 200-ліття Американської Незалежності таких нагод може бути дещо більше, ми повинні звернути увагу на можливі невдачі, які часто пов'язані з організаційним репрезентативним виставкам українського мистецтва. Український Громадський Комітет для відзначення 200-ліття американської незалежності під патронатом Філадельфійського Відділу УККА має дістати від уряду 25,000 дол. у довірених фондах та дістав можливість і репрезентативні культурні здобутки української громади в приміщенні музею Пенсильванського університету. З цієї нагоди відкрилися в суботу 8-го листопада перші з черги виставки образотворчого та народного мистецтва і відбувся вечір української пісні і танку.

У випадку образотворчої виставки можна було б поборуватися, що вона буде надто доступною для мистецтва, без уваги на рівень їхньої творчості, як це так часто наявно видно в експонатах на наших групових виставках. Треба з прихильністю відмітити, що підхід Комітету був зовсім несподіваний: він передав дорадчу роль та організаційну жорі образотворчої виставки професійній людині, директору Музею Філадельфійського Сівік Сентер, магістрові Зеновію Фещаківі. Із багатьох можливих підходів до організування такої виставки мгр Фещак, в порозумінні з Комітетом, вибрав мабуть найдемократичніший: загальне звернення до мистців Америки, Канади та Європи, щоб вони представили свої твори для розгляду жорі.

„Офіційна психіатрична діагноза” і текст промови на похороні Костеріна написані з великою ерудицією. В книжці відмічені тексти багатьох інших промов на тому маніфестаційному похороні, з яких промова Григоренки вирізняється як красномовність, так і змістом. Якій жаль, що Григоренко, так заважно обороняючи татар і чеченців, ні словом не згадав про попотпане право народу, з якого вийшов. Цим Григоренко домагає, що він є людиною без національності, а таких людей в сучасному світі є дуже мало.

„Офіційна психіатрична діагноза” і текст промови на похороні Костеріна написані з великою ерудицією. В книжці відмічені тексти багатьох інших промов на тому маніфестаційному похороні, з яких промова Григоренки вирізняється як красномовність, так і змістом. Якій жаль, що Григоренко, так заважно обороняючи татар і чеченців, ні словом не згадав про попотпане право народу, з якого вийшов. Цим Григоренко домагає, що він є людиною без національності, а таких людей в сучасному світі є дуже мало.

Важко зрозуміти, чому багато з них не достатньо організовані підходу організаторів та не зрозуміли важливості репрезентативної виставки українського мистецтва в американському середовищі. Коли взяти до уваги важливість справи, хіба ж не варто серйозніше потратувати такі виставки й деяким нашим успішнішим мистцям, бо і вони мають громадський обов'язок допомагати у нашій важкій боротьбі за визнання нашого, часто навіть самого, існування?

Питався Людмила Мойсєва в статті цієї самої назви, котра появилася в щоденнику „Свобода” з 5-го листопада. Це давнє питання відноситься до скульптури Лесі Українки у виконанні Михайла Черешньовського, яка зараз стоїть як пам'ятник у м. Торонто в Канаді. На таке питання можна відповісти смішно-простим способом: тому, що це Леся Українка, але ма-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Я ніколи не виступала в пресі з критичними зауваженнями в опінії творів образотворчого мистецтва — свідомо того, що не маю до того потрібної кваліфікації. Але, прочитавши в „Свободі” з 5-го листопада ц.р. замітку Л. Мойсєвої про пам'ятник Лесі Українці, що в цих днях поставлено в Торонті за проєктом Михайла Черешньовського, не можу не написати цих кількох слів.

Л. Мойсєвої не подобається пам'ятник — справа смаку. Не бачивши його, мабуть, в натурі, — ганить його і свою критику провадять в досить дивний спосіб, чомусь в імперативному тоні. З усіма її твердженнями не погоджуюсь.

Л. Мойсєва порівнює пам'ятник Лесі в Києві (скульптор Галина Кальченко) з пам'ятником в Торонті (скульптор Михайло Черешньовський) не на користь останнього, суб'єктивно вбачає у киявському — Іфігенію, а в торонтському — Мадонну. Чому? Це думки особисті, явно стимульовані бажанням зганяти твор. Насильки можна судити з репродукції пам'ятник в Києві зовсім не передає ані фізичної подоби, ані духовного образу Лесі: це гарна скульптура, що потребує напису „Леся Українка”.

Пам'ятник роботи мистця Черешньовського я бачила ще в моделі в Нью Йорку, бачила й на відкритті в Торонті, і ще кілька раз оглядала після відкриття. Тому стверджую — твор Черешньовського справляє враження прекрасне, маестатичне. Велика особиста схожість з Лесею в обличчі, а шати античні (жидна Мадонна!) на кожного знавця її творчості роблять гармонійне враження. До цього додає, що Леся з дитинства мала замилування до античної класики (див. спогади Л. Шиншмаєвої). Це захоплення Лесі прищепила й нам, молодим сестрам і братові (гри, одовідання, книжки). А коли сестра Ольга почала вчити стародавню історію за чужомовними джерелами, то Леся написала для неї в українській мові підручник. Сестра Ольга видала його окремо книжкою 1918-го року в Катеринославі.

Тому вважаю, що мистецтво Черешньовський дуже влучно уявляє Леся у бровзі, подбавши її образ, замилування й творчисть.

Іздора Коса-Борисова

Питався Людмила Мойсєва в статті цієї самої назви, котра появилася в щоденнику „Свобода” з 5-го листопада. Це давнє питання відноситься до скульптури Лесі Українки у виконанні Михайла Черешньовського, яка зараз стоїть як пам'ятник у м. Торонто в Канаді. На таке питання можна відповісти смішно-простим способом: тому, що це Леся Українка, але ма-

Плсудського, начальника польської держави, у Львові; прийшла хвиля нових арештувань і Ірина просиділа 3 місяці у слідчій тюрмі при вул. Ваторія. Проте не вважаючи на переслідування студентів і професорів український тайний університет постійно розвивався далі і в 1922-23 роках було вже 65 кафедр і до 1.500 студентів. Очевидно арештування і карні збільшилися, тому атмосфера в університеті ставала дедалі важчою і під кінець 1925 р. працю університету припинено.

Крім студій в українському тайному університеті Ірина студіювала музику в Вишньому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові та в консерваторії в роках 1921 і 1922, пізніше завершила й трирічний концертним курсом у Музичному Інституті в Варшаві в 1925 р. Закінчила теж два кооперативні курси в 1925-26, а згодом курс практичних суспільних служб в 1935-36 у Варшаві. Ще як студентка університету вписувалася в 1920 в члени Союзу Українок у Львові, а від 1924 р. став членкою уграни, приймає участь у кон-

лях і килимарським майстерствам, зокрема у Косові придбати краєц заробітки, ніж до того часу вони були. Українські килими, виконані на зразок традиційних узорів і за проєктами українських мистців: Р. Лісовського, П. Ковжуна, П. Холодного, М. Бутковича, С. Гордиńskiego, Я. Музикової, як і теж українські вишивки, здобували нагороди за нагородами на виставках, і управа кооп. „УН Мистецтво” промощувала ім збут і в краю і за кордоном. (Продовження буде)

Листопадні Роковини і День Помієности УКЦеркви в Гаттері

В суботу, дня 1-го листопада п. р. українська громада в Гаттері відсвяткувала 57-мі Роковини Листопадового Чину. О год. 9-й ранку, в церкві св. Івана Хрестителя о. парох І. Мак відправив Службу Божу в наміренні українського народу з відповідною проповіддю, та пахаїду за полєтних борців за волю України. Зараз по Богослужбї в мотелї „Скоєня“ відбулися Святочнї Сходни, які відкрив кол. учасник Визвольних Змагань сотник І. Шур. Приїтавши о. пароха і приїзних, він пригадав історію і цілі Листопадового Чину, визнаючи присутніх хвилинно мовчанням вшанувати пам'ять полєтних борців за Волю України. Маєстро Марія Гарасовська-Дачинська відчитала „Молитву“ Теодора Курпїта та відклямувала „Вийшла Марія“, вірш-присвячення УПА того самого автора. Змістовий реферат про Листопадний Чин вголосив студент, старший пластука Юрій Яримович. Згадавши історію 1-го Листопада 1918 р., він підкреслив значення ідей і духа Листопадового Чину для грядучих поколєнь, а зокрема сучасної молодї на Рїдних Землях, яка не боїться московського терору, хоча терпить, втрачає кар'єру, а навіть життя. Дух Листопада безсмертний — він побїдить. Учениця 8-ої класи Ірена Яримович відклямувала „Листопад“ Р. Купчинського. Гїсть, проф.

А. Бук

Звіт - Заклик

Українська Американська Жїноча Допомогова Органїзація поїдволєла усіх жергводів на зїбку „Дїт-Дїтям“ скїльки зїбрали, і кому вислали пожертви: Зїбрали: Відділ 1-ий 987-29, Відділ 6-ий, Асторїя 285-68, Відділ 4-ий, Брукліна 196-00, Відділ 7-ий Н. Й. 204-00, через голову управу (СУМА, Пласт, Католїчнї Церкви, радіопрোগрама) — 531-20, на банк. конто 507-46, двїдїнти 17-51. Разом: 2709,14 дол. Вислали: Німєччина УМ-ХС 750,00, Астрїя 400,00 Італїя УДК 150,00, Франція 125,00, Бельгїя 1450,00, Німєччина СУЖА 70,00, Німєччина „Рїднї Школа“ 100,00, Австрїя, студенти 50,00, Еспанїя, Бучинська 40,00, Німєччина, Дукаль Люба 35,00, Югославія, Шлапак 20,00, Німєччина, Голїда 30,00, Швайцарїя, Гардєцькї 35,00, Німєччина, С. Мороз 30,00, Німєччина, Дашкевич 15,00, Німєччина, Ловчїй 30,00, Польща, Сестри Службїницї 29,50, Польща, Лемпїно 26,25, СК-ВУ — 109,00, Пакуни до Польщі і Браз. 176,15. Разом: 2365,90. Подаючи до відома касовий звіт з зїбки, дякуємо зїбрїцям, які не жалїли труду, часом наражуючи себе на принїрї розмов з людьми, які не знали, або за-

Світові наради музик

У Торонті, в днях 26-29 вересня відбулися в готелї „Фор Сїзон Сїрагтон“ 16-та генеральна Асамблея органїзація „Мїжнародна Музична Рада“, або в скороченнї Ай-Ем-Сї (ІМС). Мїжнародна Музична Рада створена Юнеском в 1949 році має членство зорганїзоване в 57-ох національних музичних комітєтах, та 16-ох Мїжнародних органїзація на всіх 5-ох континєнтах. Вони тїсно співпрацює з прїзисними музичними органїзація світу для кращого розвїтку музичного життя, вимїни музик між музикантами і державами, зоаохує до експерїментування і допомогою нових технїк. Праця интернаціональної Музичної Ради виявляється у видавнї нових музичних творів, літератури про музику, накручуваннї плит, радіопередач, концертх, фестивалїв, конгрєсах, та сим-позиумах. Президєнт ІМС є американець, світової слави скрипаль Студї Менутїн, знаєний по цілому світї не тїльки як неперевершений виконаєць, але і як людина, яка завжди приходїть з допомогою потребуєчому. Його віра в ідею і ентузіазм до праці захоплює музиків світу. І сьогодні ІМС нараховує в своїх членах понад 50 держав світу. Понад 200 делегатів цілого світу в 4-денних нарадах поїдволєвали органїзаціяї, фїнансовї і под. справ. Помїж ними було 5 делегатів із Советського Союзу: 3-ох з Москви, одна з Грузїнської і одна з Молдавської Рєспублїк. Також з Чехо-Словаччини, Польщі, Мадярщини. З України делегата не було. Одночасно на Торонтоєчїм університєтї, в примїщеннї Музичного факультєту, відбувалися доповідї і панєлі першої в світї так за „Мїжнародної Виставки Музик для Радї“. Запрошенї фахівцї з цілого світу ділилися своїм досвідом, обговорювали проблемї радї, завірїшого дня, завірїшого слухача. Конференцію спонзорувало англїське і французьке СВС та Мїжнародний Музичний Центр у Віднї. У всі 4 днї інтенсивної і точної на час праці, відбувалися для учасників обїдвох конференцій серїї концертів, у яких виступали виключно канадські артисти і виконували твори канадських композиторів. Найцікавіші з них були: прем'єра в цьому сезонї двомовної опери „Лїої Рїєль“, тема з канадської історїї, музику написав Герї Сомерс. В головних ролях виступали Бернард Туржон в ролї Лїої Рїєля, і канадська українка Роскїя Роскїя в ролї його дружини Маргарїтї. Обїдвоє артистів виконали свої трудні ролї дуже добре, і вокально і драматично. Технїчне оформлення опери — оригїнальне, музика цікава, хоча не надто мелодїйна. Другою цікавою музичною імпрєзою був триптих „Лустро“ композитора Мерї Шейфера. Твір мїстичного характеру, написаний під впливом турецьких і перських поезїй ХІІІ ст., модерний та експерїментальний. Торонтоєчїа Симфонїчна оркєстра була подїлена на 14 самостїйних груп, співають брали співаки, а музику передавано на тасьмі. В останній день нарад, в понєділок 29 вересня, в театральної залї Сєнт Лорєнс центру відбулося святочнє відкрїття Світового Тїжня Музик, тїжня нарад доповідей і концертів, який відбувався в Оттаві, Монреалї і Кїбек Сїтї, аж до 5-го жовтня включно. Промовниця на святочному відкрїттї були прїзидєнт органїзаціяї скрипаль Студї Менутїн, від уряду Канади мїністер Мічєль Шарп, Лорєно Крег — прїзидєнт канадського відділу Юнеско, і Олександр Блок від Юнеско в Парїжі. Відтак була прем'єра нового канадського фїльму

„Невольник“ в Пассейку

Пассейк, Н.Дж. (пак) — великого успіху цієї музичної драми причинилась камерна оркєстра, диригентура якої спочивала в досїдченїх руках дир. Романа Степанїя. У склад цієї камерної оркєстри входили — двї скрипки, фортепїан та чєльо. Гра камерної оркєстри з мїшаним хором, зіспіванїсть до вершини вислїкувала невтоаючу оплески. Велику працю, труд, вклав маєстро Р. Степанїя із своїми хорїстами. З акторів ще назвємо кількох запорожцїв, як Омар-Степан Вовчук, Кука — І. Макар, Голоцук — В. Сметанїк, Покришка — Ф. Лукїанський, ну і квіт хорїсток. Яка чудова, незабуття сцена, як на Сїчї з'явився Степан, вже як отоман. І така ж чудова сцена козаків у турецькій неволї, де Нєплїй далї жартує, силє гумором в обличчї смертї. Подругу Ярини, Оксану відгравала Борїсенко. У супроводї камерної оркєстри і мїшаного хору, відбувався драма повороту, „Ти воскреснеш мє Україно“, викликавши сильне зворушення. Автор цих рядків ще нїколи не чув такого виконання на прикрїпцї дїї, як „Боже Великий, Єдиний“, що його виконав мїшаний хор у супроводї камерної оркєстри. Виконання було таке динамічне, що викликало повний подїв. В іменї Управї Української Централї, Я. Костїшин подїякував Українському Оперному Ансамблєй і по чєлї представив акторів у головних ролях. Присутні, сточїя кожного грїмо оплескували. Маєстро Л. Рейнорвич із зворушенням дякував присутнім за теплє прїйняття, і підкрєслив, що нїде їа так теплє не вітали як мє тут. Згадав, що УОА робить все можливе, щоб нести рїдне слово, рїдне мїстєцтво нашому громадянству. І справді, скїльки труду, терпливостї, посвяти треба з себе викресати, щоб не заумєрло театральноє мїстєцтво.

УКРАЇНЬСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ ПРИРОДНИЧОГО ВІДДІЛУ АКАДЕМІЇ Д-р Юрій Володимир Луцишин ДОПОВІДІ: „СТАН КЛІНІЧНИХ ЛАБОРАТОРИЙ В СУЧАСНИХ ГВАТЕМАЛІ“ „ГВАТЕМАЛІ ЗА МАІВ ТА В ДВАДЦЯТОМУ СТОЛІТТІ“ Засідання відбудеться в суботу, 22 листопада 1975 р. о 3-їй год. по пол., в будинку АКАДЕМІЇ 206 Вест 100-та вул., Нью Йорк, Н. Й.

УВАГА! УВАГА! Всі члени УСЦ в ЗСА! 12 КРАЄВИЙ З'їЗД УСЦ відбудеться 28 і 29 листопада 1975 р. у Hospitality Inn Rt. 77, PARMAR, Ohio • Рєєстрація починаєтьсє о год. 10 рано. • Участь в З'їздї з правом голосу відкрїто для всіх членів УСЦ. У ПРОГРАМІ: • 200-лїття Америки і 100-рїччя Українського Поселєннї. • Дєнь Солїдарностї. • Справи УСЦ і ЗСА. • У п'ятницю вєчїр відбудетьсє СПІЛЬНА ВЄЧЄРЯ. • Просїтьсє, щоб Курєн та Осєреднї УСЦ постаралїсє вислати цїонаємше 2 делегатів. КРАЄВІ РЕФЕРЕНТИ УСЦ

ВИДАВНИЦТВО МІКОЛИ ДЕНІСКОКА видає нову працю проф. Володимира Кубїйовича УКРАЇНЦІ В ГЕНЕРАЛЬНІЙ ГУБЕРНІЇ 1939 - 1941 Це монументальне видання має 654 сторїнки, друковане на добромї паперї, у твердїй об'єкляднїцї, з позолочєннєм. ЗМІСТ: Від видавництва Вступне слово I. Пїдстави українського життя в Генеральній Губєрнї II. Від осєнї 1939 р. до лїта 1940. III. Структура Українського Центрального Комїтєту IV. Поодїнокї дїлянки праці УЦК: органїзація і фїнансова дїлянки V. Дїяльність відділу Суспїльної Опїки. Переселєччє аґєнцї. VI. Шкїлнїцтво. Студєнтські справи. Наука VII. Позашкїльна освїта і вїховання VIII. Українське Видавництво і прєса IX. Церковнї проблемї X. Світла і тїні дїяльності УЦК XI. Валїєс праці на окраїнах XII. Напередоднї вїйни Додатки Ліюстрацї Цїна у продажю будє 12,00 дол. У перїодї продажю знїжєна цїна до 31 груднїя 1975 р. лїше 9,90 дол. Замовлєннї по знїжєнїй цїнї \$9,90 слати на адресу: Mykola Denysiuk Publishing Co. 2226 W. Chicago Avenue, Chicago, Ill. 60622, USA Книжка вже видрукувана — в перелєтнї. Зачємо вислїку в першїй половинї груднїя. Тут відїтати

Шкїльна Рада - УККА РЕФЕРЕНТУРА ДОПОВІЛІЯ підготувалє СЕМІНАР УЧИТЕЛЬОК ПІДГОТОВНИХ КЛАС який відбудетьсє в недїлю, 23 листопада 1975 р. в домівнї Пласту при 144 2-їй Авєнє в Нью Йорку, Н. Й. Пїлнї й програмї навчання та доповідї на вїковнї темї вїголєсять учителькї підготочних клас із стєйтї: Конєктїкат, Нью Джєрзі й Нью Йорку. Початок о год. 10:30 рано Реф. Доповїлїя — Пїдготочних клас

16-їй КУРІНЬ УПС „Бурлак“ ОРГАНІЗУЄ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ТАБІР ДЛЯ ПЛАСТУНІВ І ПЛАСТУНОК ЮНАЦЬКОГО ТА СТАРШОПЛАСТУНСЬКОГО ВІКУ на лещетарських терєнах Mount Tremblant в Saint Jovite, Quebec, Canada в часї від П'ЯТНїЦІ, 26 до СЄРЄДНї 31 ГРУДНЯ 1975 р. Прїїждь учасників в чєтєр 23 груднїя. • Всї учасникї мусьт вїповнїти карту зголосєннєя, долуїчїти дозвїл батьків та лїкарську посвідку. Карту зголосєннєя мєг підписати зв'язковий (-а), або кошовий (а). • Таборовоє оплата: 140,00 дол. і 7,00 дол. вїповнє. По-крїзвє прїмїщеннєя, прохарчування, транспорт до лещетарських терєнєв, вїїтнї, інструцїї лещетарства. Оплата не покрїває доїзду до табору. Вїповнє покрїває обезпєчєннє і адмїнїстрацїїнї видаткї. • Картї зголосєннєя мєгї дїстатї у кошовї, або у лї. сєв. Р. Левєцького, тел. (215) 726-3636. • З уваги на обмежєну скїлїсть прїмїщеннєя, зголосєннєя будуть прїйманї в такїй чєрговостї, як будуть надходїтї. • Докладно вїповнїє карти зголосєннєя, разом з таборовоє оплатою, перєслати до: „ВІСЛАКУ“ 1094 Oakmont Street, Philadelphia, Pa. 19111 • Для інформациї подєслати, що в тїй осєдлї мїсцєвостї відбудетьсє лещетарський табір Пластової Станцї Торєнто, Канада.

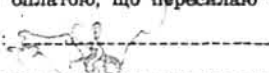
УВАГА! УВАГА! Всі члени УСЦ в ЗСА! 12 КРАЄВИЙ З'їЗД УСЦ відбудеться 28 і 29 листопада 1975 р. у Hospitality Inn Rt. 77, PARMAR, Ohio • Рєєстрація починаєтьсє о год. 10 рано. • Участь в З'їздї з правом голосу відкрїто для всіх членів УСЦ. У ПРОГРАМІ: • 200-лїття Америки і 100-рїччя Українського Поселєннї. • Дєнь Солїдарностї. • Справи УСЦ і ЗСА. • У п'ятницю вєчїр відбудетьсє СПІЛЬНА ВЄЧЄРЯ. • Просїтьсє, щоб Курєн та Осєреднї УСЦ постаралїсє вислати цїонаємше 2 делегатів. КРАЄВІ РЕФЕРЕНТИ УСЦ

УКРАЇНЬСЬКА СВЄТЛїЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТНУ.

ОБ'ЄДНАННЯ БУВ. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ — ВІДДІЛ В НЬЮАРКУ, Н. ДЖ. у смугку сподїєтсє, що в днї червоного листопада 1976 р. відїїпово і вїчнїсть наш доволїтїй члєн Управї і Почєсний Члєн с.п. Побратим Д-р ОСИП УТРИСКО б. чєтєр УГА та громадськїй дїяч. ПАРАСТАС і ПАНАХІДА були відїравленї 4 і 5 листопада в похоронному заведєннї Лїтвїн-Лїтвїна, а ПОХОРОНІ в днї 6 листопада з церквї св. Івана Хрєстїтєля в Ньюарку на цїнїтар св. Андрєя в Бавнд Брук, Н. Дж. ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ! УПРАВА ВІДДІЛУ ОБ'ВУА в НЬЮАРКУ, Н. Дж.

В П'ЯТУ БОЛОЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ могого Найдорожчого і Незабутнього МУЖА Б.Л. П. Д-РА БОГДАНА ПАНЧУКА будуть відїравленї ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ в сєреду, 19 листопада 1975 р. о год. 8 ранку в церкві св. Івана Хрєстїтєля в НЬЮАРКУ, Н. Дж. в церкві св. Отїя Миколоа EDMONTON, Alberta, Canada Про молїтви за спїєжї душї Покієного просїть — дружина ОРИСЯ ПАНЧУК

Дїлєсєсє суїсною вїсткою з Рїднїми, Прїятєлїми і Знаємїми, що 13-го листопада 1975 р., пїєлє дологї, важкїй недуги, відїїпово від нє і вїчнїсть наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДО Б.Л. П. ПНЖ. МИХАЙЛО САВЧУК б.ушнїй старшина УГА і учасник Вїзвольних Змагань. ПАНАХІДА — у суботу, 15-го листопада 1975 р. о год. 7:45, у похоронному заведєннї Пєтєр Яремї. ПОХОРОН — у понєділок, 17-го листопада 1976 р. о год. 9:30 ранку з церквї св. Юра на українськїй правослївнїй цїнїтар у Бавнд Брук, Н. Дж. Горєм прїїїтї: АНТОНІЄН — дїрушнїя ОРИСЯ і ЛїДІЯ — дошєнїя Рєв. РОМАН ВІВНІЄН — дєть РЕБЕЛАТА і БОУДІАН — вїнуїт та блївєчє і дєлєшє Бодїна

ЗАМОВЛЕННЯ До видавництва Миколо Дєнїсєко. Цїм замовлєно працю В. Кубїйовича „Українцї в Генеральній Губєрнї 1939-1941“ по знїжєнїй цїнї 9,90 дол. з поштовою оплатою, що перєслати чєком (монї ордером). Моя адреса:

72-їй ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ЗАПРОШУЄ ВАС НА МУЗИЧНЕ МАТІНЕ НЕДІЛІ, ДНІ 23-го ЛИСТОПАДА 1975, год. 8-та по полуднї УКРАЇНЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ (АМЕРИКА), 8 вєт 79 вул., НЬЮ ЙОРК (рїє 6-ої Авє.) Виступають молодї артисти: ІВНА РУДНІЦЬКА, фортепїан — ЄЛЄНА ГЕНІМУР, сопрано Акомпанїєс ЛОЗЯ СІНЦЛА Добровїлїнї даткї. • Почєснї грамоти будуть вручєні молодим жїнкам за їх працю в науковї дїлянкї.

КІСІНДЖЕР ОБВИНУВАЧЕНИЙ У „ЗНЕВАЖИ КІСІНДЖЕРУ“

Вашингтон. — Минулої п'ятниці, 14 листопада, Комісія Палати Репрезентативів для розвідки справ проголосувала формально обвинувачити державного секретаря Генрі Кісінджера „за зневагу Конгресу“ з уваги на те, що він і Біллі Дім нібито відмовилися передати всі документи, зв'язані з веденням розвідної діяльності протягом останніх кількох років, а також передати тій Комісії всі інформації, які стосуються питань, чи Советський Союз надрішувє договір з 1972-го року щодо обмеження стратегічної атомової зброї. Щоб формально обвинувачення було передане під розгляд Департаменту справедливості, який має би рішення чи притягати Кісінджера до судової відповідальності, то разом ціла Палата Репрезентативів мусить схвалити рішення Комісії. У суботу, 15 листопада, речник Державного департаменту заявив, що конгресова комісія помилилася, коли проголосувала формально обвинувачити Кісінджера, бо він не зобов'язаний піднімати зовнішніми підписаннями до голови Крайової Ради Безпеки, а Кісінджер був звільнений з цього посту президентом Фордом ще перед обвинуваченням.

„СВОБОДА“ ВНЕ...

рядком на лінійках у старих приміщеннях. Перехід від лінійки до компюторів буде черговою і останньою стадією у повній модернізації друку публікацій УНСоюзу. Офсетною пресою орудує молодий ентузіаст друкарського мистецтва Марко Гупенний при асисті такого ж юного ентузіаста Степана Пилипа, що є рівночасно асистентом фотографічного відділу, який відав технічний керівник друкарні Анастоль Домарський. Щоб не було перевирів в публікації щоденника, минулої суботи, 15-го листопада, перенесено до нових приміщень адресографі та інші устаткування експедиційного відділу друкарні, який — під загальним наглядом керівника друкарні Анастоль Домарського — відав Орест Пітзо, мавши до поміч двох асистентів. Перехід на офсетну пресу вже тепер, ще перед завершенням повної модернізації також складального відділу

друкарні, відкривав цілком нові можливості для поступового вдосконалювання форми публікацій УНСоюзу. Крім виразного і чіткого друку, зокрема великі нові можливості відкриваються щодо використання ілюстраційного матеріалу. Разом із коштовним для УНСоюзу переходом на модернізований друк всіх публікацій УНСоюзу, заплановано також подитковані новими можливостями і потребами зміни в їх редагуванні і оформлюванні, що повинні бути завершені до кінця цього року. Можна очікувати, що „Свобода“, англійський „Український Тижневик“, дитячий місячник „Веселка“ та книжкові публікації УНСоюзу, після завершення всіх запланованих технічних і редакційних змін та їх повної модернізації, що успішніше зможуть виконувати свою службу громаді і народові, що й було головною метою цих коштовних змін, на які ринувся УНСоюз.

НЬЮ-Йоркська округа УНС

ської Незалежності і 100-річчя Українського Поселення. Заступниця головного передсідки пані Марія Душник пригадувала членам, зокрема, жінкам. Їхні зобов'язання в Роді Жінки приєднати бодай по одному членові до УНС. Заступник головного передсідки д-р Іван О. Фіс, поворачи коротко про організаційні справи, звернув увагу, що ми мусимо покрити страти нашої установи в членстві. Про спосіб організування членів інформували обласні організатори Василь Ореховський і запропував свою допомогу секретарям Відділу. Після вичерпної інформації головного контролера мігра Івана Винника про фінансовий

стан УНС, Будівлю, боргові зобов'язання, 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення, Український День у Вашингтоні, запланований на червень 1976 р., видання тощо, розвинулася дискусія, у якій взяло участь багато приватних. Після дискусії голова Округи М. Хоманчук привітав присутню на залі нову секретарку 8-го Відділу з Йонкеру Марію Кульчицьку, яка є дуже успішною організаторкою у Відділі, та поінформував про подробиці пов'язані із запланованим бенкетом. Загальним заключенням і пригадуванню до поживленної праці на організаційному відтинку голова Округи, подякувавши усім за участь, закрав наради.

ПРИМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ“

Адміністрація „СВОБОДИ“ повідомляє, що ідучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних побажань і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ: 1 цаль через 1 шпальту \$ 3.00, 1 цаль через 2 шпальти 5.00, 2 цалі через 2 шпальти 10.00, 3 цалі через 2 шпальти 15.00, 4 цалі через 2 шпальти 20.00, 5 цалів через 2 шпальти 25.00, 6 цалів через 2 шпальти 30.00 та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдалішніх закутках світу, куди наряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИМАЄТЬСЯ

за новим стилем до 15-го ГРУДНЯ 1975 року за старим стилем до 31-го ГРУДНЯ 1975 року. При замовленні, ПРОШУ ЗАНАЧУВАТИ НА КОТРИ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надійшли свої замовлення. Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилають до:

„Svoboda“ 83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ПРОФЕСОРИ, АЛІУМНИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Першої світової війни в східній Україні. В доповіді: „Народнини величчя чисел“ проф. Осип Андрійчук впровадив слушні зауваження до статистичних даних ЗСА і Канади. Крім того, професори українці, що працюють в американських високосх школах, влаштують такі конференції по своїх високосх школах для англійської мови, представляючи Франка як поета й ученого світового масштабу. Покищо намічено це в Філадельфії, Нью Йорку, Солт Лейк Сіті.

Першу доповідь про Франка на тему: „Там, де народився Франко“ вголосив проф. В. Лев. Тут накреслив він Франкові спостереження про його рідне село й околицю від раннього дитинства до його дозрілого віку. Доповідач подав теж відомості про Наугуевичі по сьогоднішній день. Він цитував не тільки Франкові оповідання „Мій злочин“, „Малій Мирон“, „Злісний Сидір“ і ін., але також советські праці: „Історію міст і сіл УРСР, Львівська область“, М. Сибіля „Франкове село“ („Жовтень“ 1969, ч. 7, стор. 116-119), та як антидоту до цих публікацій відомості про Наугуевичів зі збірника „Дрогобиччина — Земля Івана Франка“, Нью Йорк 1973.

Наступну доповідь „Драматургія Івана Франка“ вголосив проф. С. Чорний. Відшукуючи, що драматичне мистецтво цікавило Івана Франка від його ранньої творчості, він коротко представив п'ять одноактних драм Поета і подав докладнішу аналізу драм „Украдене щастя“ та „Сон князя Святослава“, що й сьогодні не сходять із сцени. Доповідач уважав їх кращими зразками української драматургії.

Доповідь „Франко і музика“ вголосив музиколог і композитор проф. Антін Рудницький. Він відмітив намагання Франка вплинути на професійність в українській музиці, який у своїх статтях критикував тодішнє аматорство, особливо т. зв. „Перемиський школи“, і вказував на правильні шляхи розвитку української музики, подаючи різницю між мистецькою та фольклорною музикою. Його праці спонукували різних композиторів опрацювати композиції для обох родів музики.

В другій частині конференції доповідав М. Хайла Драї-Хмаря, проф. Оксана Ашер у дбайливо опрацьованій доповіді: „П'ятірне гроно нездоланих співіть“ накреслила майстерність союветів неокласицизму, зупиняючись зокрема на досконалості мови, ритму і ритму. Вона проаналізувала совет Драї-Хмаря „Лебеді“, в якому поет в алегоричній спосіб оспівав завдання „п'ятірного грона“ — неокласициста та його долю в українському літературному ренесансі після

В доповіді: „Народнини величчя чисел“ проф. Осип Андрійчук впровадив слушні зауваження до статистичних даних ЗСА і Канади. Крім того, професори українці, що працюють в американських високосх школах, влаштують такі конференції по своїх високосх школах для англійської мови, представляючи Франка як поета й ученого світового масштабу. Покищо намічено це в Філадельфії, Нью Йорку, Солт Лейк Сіті.

На Союзівці відбулася...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ним по одному сетові, в результаті якої всім змагунів закваліфікувалися до фіналів в неділю. Переможцем цієї рунди вийшов Омелян Крих („Тризуб“ Філадельфії), а перше місце в групі юніорів здобув Володимир Кравченко („Чорноморська Січ“ Ньюарк).

В групі жінок — п'ять зголошеннях пластунок, які змагалися кожні з кожною два з трьох сетів — перше місце здобула Хризанта Гентіш, не програвавши ніодних змагань. Друге місце здобула Надя Яворів, третє — Люба Яворів.

В неділю нієла чвертьфінальної рунди шістьох змагунів системою кожний з кожним, у півфіналах О. Крих переміг Юрія Храпеняча („Ч. Січ“) 23:21, 21:17, а Стенлі Випневський („Ч. Січ“) — Анастоль Макогонна (УАСТ Рочестер) вслідом 21:8, 21:9. У фінальних змаганнях група чоловіків, системою трьох з п'ятьох сетів, С. Випневський переміг О. Криха вслідом 21:19, 21:13, 21:16. А Макогон здобув третє місце, програваючи Ю. Храпеняча 21:14, 21:8. В групі юніорів друге

НЕДАВНІ СОВЕТСЬКІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

таких виступів жидів за свої права, які не були б підтримані українцями, що становлять найбільший відсоток політ'язнів у СССР. Нам ясно, що джерела найбільшої моральної сили і невичерпної шляхетності живі у народі, який видає із своїх надг таких надзвичайних людей, як Вячеслав Чорновіл, Святослав Караванський, Валентин Мороз, Іван Світличний, Василь Стус, Ніна Строката і багато інших, імен яких ми тут не подасм, — один бо перелік зайняв би багато сторінок... Постать В. Чорновола, разом з якими нам довелось перебувати довгий час у тюрмах і таборях, залишила глибокий слід у душі кожного з нас.

Його публіцистичні виступи неодноразово публікувалися вільною пресою Заходу, його книги про політичні процеси в Україні, „Редидив терору чи право судді“ (1966) і „Лихо з розуму“ (1967), за які він був уперше заарештований у 1967 р., перекладені на європейські мови і добре відомі західному суспільству. Після другого арешту в 1972 р. його звинувачено в редагуванні самвидавного журналу „Український Вісник“, хоча КГБ не мав і до цих пір не має на те проти В. Чорновола ані найменших доказів, але, очевидно, буде свої здогади, враховуючи високий професійний рівень його видання. На другому суді, в квітні 1973 р., на який не допустили ніодної людини, навіть його дружини, В. Чорновіл був засуджений до 9 років позбавлення волі.

Його остання праця — „Будні Мордовських таборів“, — створена в таборі у 1975 р. у співстворстві з жидівським малаєм Б. Пенноном, видана недавно Єрусалимським університетом. Ця книжка, яка написана спільно сіоністом і українським патріотом, має, звичайно, стати якнайбільш відомою, як потрібна свідчення безмежної жорстокості тоталітарного режиму і подвугідної мужності людей, над головами яких висить сокира катів, але які знаходять при цьому сміливість встати на весь зріст і говорити на весь голос.

В. Чорновіл — людина рідкісного таланту, освіченості й культури; він добре знає світову історію і літературу, володіє європейськими мовами, а в тому, що торкається України і української мови, його знання феноменальні. Віруючий християнин, він ознайомлений і з історією жидівського народу. Він високо оцінює чудо відродження Ізраїлю і жидівської національної самосвідомості в СССР, вбачаю-

чи в цьому здійсненні віщувань біблійних пророків. Людина незвичайної внутрішньої сили і чару, він віщується великим авторитетом в усіх політ'язнів, які його оточують, і завжди вносить мир і єдність в їх ряди. Чутливий і добрий душею, готовий завжди допомогти своєму товаришеві — зеку (зеку — в'язень), він навідує вужу твердий і безкомпромисовий у його стосунках з таборовими властями. У сучасних політичних таборях є чимало сміливих і мужніх людей, але навіть в їх середовищі В. Чорновіл вирізняється незвичайно. Ні одне лиходійство таборових властей не минається без відповіді з його боку. За постійні протести, голодування і відмови від примусових робіт вони багато разів кидали його в холодні карцери і піддавали іншим знущанням, завдаючи непоправної шкоди його здоров'ю. У своєму листі на захист Чорновола з 3-го березня 1975 р. політ'язень український поет В. Стус пише: „На п'ятий день голодування, яку він розпочав у ізоляторі Львівського КГБ, 6-го лютого (1975 р.) до нього в камеру вночі увірвалися разом з надзирателями КГБ солдати МВД і потягли хворого на етап. Виснаженний голодом Чорновіл відмовився від поїздки, покляккаючись на відповідне законодавство. Тоді конвоїри схопили його, надітали ручні кайдани, заклали в рот зачіпку і, проволікавши по коридорах по тюремних коридорах, кинули, розбивши йому обличчя, в бокс тюремного альта, де він стратив притомність. Прийшовши до притомності, Чорновіл попросив одат, але у відповідь почув тільки глум. В такому стані його протримали декілька годин у промерзломму наскрізь боксі воронка („воронка“, „воронка“ — чорне тюремне авто. — Прим. ред.), а потім доставили на станцію, провели босого і в одній спідній білизні по снігу до зак-вагону“.

В березні 1975 р. В. Чорновіл спрямував заяву до Верховної Ради СССР, в якій пише: „При збереженні існуючих тепер на Україні умов занесення у чорні списки, КГБ робить мене жертвою репресій на все життя, якщо я відмовлюся стати моральною потворною... Нема ніяких гарантій, що при бажанні мене не оголошать божевільним... Нема ніяких гарантій, що для зведення порохуноків зі мною не кинуть за грати будь-кого із близьких мені людей, бо такі спроби відносно дружини і сестри вже робилися... Нарешті, нема ніяких гарантій, що мене не знищать фізично або навмисно не скаличать...“

В. Чорновіл — людина рідкісного таланту, освіченості й культури; він добре знає світову історію і літературу, володіє європейськими мовами, а в тому, що торкається України і української мови, його знання феноменальні. Віруючий християнин, він ознайомлений і з історією жидівського народу. Він високо оцінює чудо відродження Ізраїлю і жидівської національної самосвідомості в СССР, вбачаю-

ЦІННИЙ ДАРУНОК

передплата „СВОБОДИ“ для Ваших Рідних, Приятелів чи Знайомих

Річна передплата 24.00 доларів. Замовлення, залучуючи чек або моні ордер слати „СВОБОДА“ 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, 7896. Книга пантера

З хатини в Африці лейтенант Д'Арно привіз чорну книжечку, яка містала відбитки пальців дитини!

В цьому ж листі він декларував свою відмову від советського громадянства і поставив вимогу дозволити йому і його родині виїхати за межі СССР. Далі в листі говориться: „Не бажаючі духовно розвивати зв'язки зі своєю Батьківщиною, без якої не мислю свого існування, я, в разі офіційної зміни громадянства, буду продовжувати уважати себе також громадянином України, куди повернуся, як тільки український патріотизм перестане уважатися злочинним...“

За останніми вістками, які недавно дійшли до нас, власті погрожують В. Чорноволі новим судом і переводом із табору до Владімірської тюрми. Знаючи добре В. Чорновола і ставлення до нього властей, ми заявляємо з усією відповідальністю, що вони поставили собі за мету здійснити його фізичне знищення.

Ми звертаємося до всіх українців у вільному світі: одному з найбільш чудових синів нашого народу грозит смертельна розправа. Не допустіть до цього! Якмога ширше і голосніше виступайте на його захист!

Ми звертаємося до всіх жидів і жидівських організацій: борючись за звільнення жидів у Советському Союзі, не забувайте про В. Чорновола — про нашого друга і брата у стражданні і боротьбі. Підтримайте українців, які виступають в його обороні.

Ми звертаємося до всіх, кому дороги принципи свободи і людської гідності, які з такою мужністю і жертвенністю відстоює всім своїм життям В. Чорновіл. Піднесіть голос на захист цього надзвичайного Громадянина і Людини!

Борис Азеріков, Ласаль Камінський

СИМПОЗИУМ ТУІА

Нью Йорк, Н. Й. — Товариство Українських Інженерів Америки інформую, що тут в суботу, 22-го листопада ц. р. о год. 5-й по полудні в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця відбудеться симпозиум на тему: „Роля техніки в діяльності громадських послуг“. Доповіді вголосить: д-р Осип Мороз: „Кібернетичне думання і суспільні науки“; д-р Ліда Костинюк: „Модерні ефективності транспорту у міському плянуванні“ і мгр Саген Змії: „Продуктивність в публічному секторі економіки ЗСА“. Координатор сесії — інж. В. Гнатківський.

НАЙКРАЩИМ ДАРУНОК

на СВ. МИКОЛАЯ і під ЯЛИНКУ

Студійна (Колеждова) Грамота УНСоюзу ЯКА ЗАПЕВНЯТИТЬ ВАШИМ ДІТЯМ І ВЕНУКАМ ВИСОКІ ОЦІНКИ, ЯКІ ВІДКРИЮТЬ ІМ ДВЕРІ ДО ЩАСЛИВОГО І УСПІШНОГО ЖИТТЯ!

По інформації в справі коледжового забезпечення просимо звертатися до місцевих секретарів УНСоюзу, або до Головної Канцелярії на адресу: Ukrainian National Association, Inc. P.O. Box 76 — 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, 7896. Книга пантера

В час, коли Тарзан доводить свою розповідь до кульмінаційного пункту — хижа пантера, найгірший ворог кошей, тихо приготується до атаки!...